

SOPHIA KRUYT (1980)

Met het honderdjarig bestaan van de vU in het verschiet, kwam de Faculteit Geneeskunde in beweging. De faculteit riep ruim anderhalf jaar voor de Dies een Commissie Eredocoraten in het leven opdat het CvD de faculteit niet zou vergeten. De commissie werd meteen over- 103
steltpt met aanbevelingen. Twee kwamen uit de bus. Behalve tand-
arts F. E. R. de Maar werd de arts Sophia Kruyt (1913-1995) naar voren
geschoven. Kruyt werd geboren te Mojowarno in Nederlands-Indië.
Ze stamde uit een geslacht van zendelingen, die vooral op Oost-Java
werkzaam waren. Haar moeder was bovendien de eerste vrouwelijke
zendingsarts in dat gebied. Sophia Kruyt trad in de voetsporen van
haar moeder. Daar zag het niet onmiddellijk naar uit. Ze studeerde in
Utrecht farmacie en werkte na haar terugkeer naar Indië als apothe-
ker. Het bloed kroop echter waar het niet gaan kon: in haar vrije tijd
studeerde ze geneeskunde. Ze werd tijdens de oorlog gevangen gezet
en raakte onder de bekoring van de onafhankelijkheidsbeweging. Zo
zelfs, dat ze in 1946 de Indonesische nationaliteit aannam.

Als arts specialiseerde Kruyt zich in gynaecologie. Haar verloskun-
dige kliniek combineerde ze met de zorg voor baby's en kleuters. Ze
riep ook een stichting voor gezinswelzijn in het leven die zich bekom-
merde om het welzijn van overbelaste moeders, werkloze vaders en
verwaarloosde kinderen. In de overwegend islamitische wereld, zo
vermeldt het curriculum vitae dat de Vrije Universiteit in 1980 opstel-
de, stuitte haar optreden op wantrouwen en leefde vrees voor (verdere)
verspreiding van het christendom. De dictatuur van generaal Soehar-
to, die de islam er met ijzeren vuist onder hield, had minder moeite
met haar werk: op Oost-Java ontving ze op Onafhankelijkheidsdag (17
augustus) 1977 een oorkonde voor haar inzet voor 'volk en gezinswel-
zijn'.

Kruyt toonde zich blij verrast met de toekenning. Ze schreef eerlijk
de vU alleen uit verhalen van vrienden te kennen, maar voelde zich
desondanks geen vreemde in dit Jeruzalem. Al even eerlijk was de eer-
ste zin van haar publicatielijst: 'op wetenschappelijk gebied geen'.

Kruyt was de eerste vrouwelijke eredoctor aan de vU ooit. Verbaasd
schreef ze rector magnificus H. Verheul: 'Tenslotte nog een vraag, die
mij persoonlijk intrigeert, nl. of ik het juist gezien heb, dat er voor mij
nog geen enkele v r o u w een eredoctoraat heeft ontvangen van de vU?'